Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Asiantuntija:
Ylijohtaja Antti-Jussi Oikarinen, Maaseutuvirasto

Viite **HE 8/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ruokavirastosta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi**

Asia **MAASEUTUVIRASTON ASIANTUNTIJALAUSUNTO**

Maaseutuvirasto on vastaanottanut eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kutsun asiantuntijan kuulemisesta valiokunnassa ja pyynnön asiantuntijalausunnon antamisesta. Maaseutuvirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi viitteessä mainitussa asiassa ja toteaa kohteliaimmin seuraavaa:

Maaseutuvirasto on toimittanut maa- ja metsätalousministeriölle 28.11.2017 lausuntonsa luonnoksesta laiksi Ruokavirastosta. Esitysluonnos oli hyvin valmisteltu. Maaseutuvirasto esitti lausunnossaan joitain tarkennus- ja muutosehdotuksia eräisiin yksityiskohtiin pääosin esityksen perusteluteksteissä. Maaseutuviraston lausunnossaan esittämät ehdotukset on pääsääntöisesti huomioitu hyvin hallituksen esityksessä.

Maaseutuvirasto nostaa tässä yhteydessä vielä esille seuraavat keskeiset asiat lakiesityksistä:

Asiakaslähtöisyys

Hallituksen esityksen tavoitteissa (*3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset*) mainitaan yhtenä esityksen lähtökohtana tarkoitus luoda virastorakenne, jonka avulla pystytään turvaamaan maksajavirastotehtävien vaatimustenmukainen, laadukas ja keskeytyksetön hoito. Viraston organisaatiorakennetta luotaessa lähtökohtana on esityksen mukaan erityisesti asiakkuuksien huomioon ottaminen. Euroopan unionin lainsäädäntöön perustuvat maksajavirastotehtävät järjestettäisiin uuden organisaation sisällä tarkoituksenmukaisella ja Euroopan unionin säädösten mukaisella tavalla erilliseksi toimintakokonaisuudeksi. Maaseutuviraston lausunnossaankin esiin tuoman näkemyksen mukaan tavoitteissa tuleekin esitetyllä tavalla nostaa pääministeri Sipilän hallitusohjelman ja EMMA-hankkeen hankesuunnitelman mukaisesti asiakasnäkökulma voimakkaasti esille. Maaseutuvirasto pitää maksajavirastotehtävien organisointia erittäin tärkeänä kysymyksenä, mutta toteaa, että näkemyksensä mukaan maksajavirastovaatimukset voidaan täyttää myös asiakaslähtöisessä organisaatiossa.

Maksajavirastovaatimukset

Esitetyn viraston toiminnassa ja organisoinnissa tulee Maaseutuviraston näkemyksen mukaan pyrkiä kaikin keinoin varmistumaan Ruokavirastosta annettavan lain 3 §:n 3 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa esitettyjen delegoituun maksajavirastoasetukseen (907/2014) sisältyvien maksajavirastovaatimusten täyttymisestä.

Esityksen mukaan uudistuksella pyritään myös yhtenäisen ohjauksen kautta luomaan edellytykset keskushallinnon ja tulevan maakuntahallinnon saumattomalle yhteistyölle. Maaseutuvirasto korostaa tulevan keskushallinnon ja maakuntahallinnon yhteistyön tärkeyttä osana maksajavirastotehtävien vaatimustenmukaista hoitoa. Maksajavirastotehtävien siirtäminen on yksi maksajaviraston hyväksymisperusteista. Siirrettyjen tehtävien järjestäminen liittyy näin ollen olennaisesti koko maksajaviraston hyväksymiseen sekä Euroopan unionin kokonaan rahoittamien, Euroopan unionin osarahoittamien ja kansallisista varoista rahoitettujen tukien täysimääräisen tulouttamisen ja maksamisen varmistamiseen.

Taloudelliset vaikutukset

Esityksen taloudellisia vaikutuksia käsittelevässä kohdassa (4.1) todetaan, että esitetyllä virastolla on mahdollisuus tehostaa toimintaansa toimintoja yhdistämällä sekä resurssien yhteiskäytöllä. Tehostamismahdollisuuksien todetaan koskevan lähinnä tietohallinto- ja hallintotehtäviä. Muissa tehtävissä ei esityksen mukaan päällekkäisyyksiä juurikaan ole. Luomuvalvonnan ja täydentävien ehtojen valvontaan liittyviä tehtäviä voidaan kuitenkin hoitaa nykyistä tiiviimmässä yhteistyössä. Maaseutuvirasto yhtyy todettuun ja tarkentaa, että luomuun ja täydentäviin ehtoihin liittyvissä tehtävissä ei ole saavutettavissa sellaisia synergiaetuja, jotka merkittävästi tehostaisivat viraston resurssikäyttöä.